

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Biogospodarka – wkład w osiągnięcie unijnych celów klimatycznych i energetycznych oraz celów zrównoważonego rozwoju ONZ”

(opinia rozpoznawcza)

(2018/C 440/07)

Sprawozdawca: **Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA**

Współsprawozdawca: **Andreas THURNER**

Wniosek o konsultację	Prezydencja austriacka Rady, 12.2.2018
Podstawa prawna	Artykuł 302 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Opinia rozpoznawcza
Decyzja Zgromadzenia Plenarnego	13.3.2018
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego
Data przyjęcia przez sekcję	5.9.2018
Data przyjęcia na sesji plenarnej	19.9.2018
Sesja plenarna nr	537
Wynik głosowania	180/1/4
(za/przeciw/wstrzymało się)	

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES uważa, że w biogospodarce chodzi o tworzenie wartości dodanej dla społeczeństwa w drodze produkcji, przetwarzania i wykorzystania biologicznych zasobów naturalnych. Biogospodarka będzie w coraz większym stopniu stymulowana przez przestawianie się na neutralność emisyjną i obieg zamknięty, ponieważ zrównoważona biogospodarka może generować jednocześnie korzyści gospodarcze, społeczne i klimatyczne.

1.2. EKES zauważa, że biogospodarka przyczynia się do łagodzenia zmiany klimatu na kilka sposobów: przez sekwestrację dwutlenku węgla z atmosfery w biomasie, przez przechowywanie węgla w bioproduktach i przez zastępowanie surowców i produktów opartych na paliwach kopalnych biosurowcami i bioproduktami.

1.3. Komitet zauważa również, że biogospodarka przyczynia się do osiągnięcia unijnych celów klimatycznych i energetycznych dzięki temu, że przy produkcji energii elektrycznej, ogrzewaniu i chłodzeniu, a także w transporcie, energię ze źródeł kopalnych zastępuje się bioenergią. Przyczynia się ona również do zwiększenia efektywności energetycznej i zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii.

1.4. Komitet jest przekonany, że biogospodarka odgrywa zasadniczą rolę w realizacji ogólnych celów gospodarczych, ekologicznych i społecznych określonych w oenietowskiej Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (celów zrównoważonego rozwoju). Rola biogospodarki jest ściśle powiązana z celami odnoszącymi się do przemysłu i rolnictwa oraz do tworzenia miejsc pracy w tych obszarach.

1.5. Komitet wzywa do dostosowania strategii UE dotyczącej biogospodarki, aby – zgodnie z ideami zrównoważoności gospodarczej, ekologicznej i społecznej – zapewnić jak najbardziej sprzyjające warunki dla europejskiej biogospodarki w celu stworzenia przewagi konkurencyjnej UE.

1.6. EKES podkreśla, że decydenci polityczni muszą promować zrównoważoną produkcję i wykorzystanie biomasy w UE oraz zapewnić stabilne, wiarygodne i spójne ramy dla inwestycji w ramach biogospodarki poprzez łańcuchy wartości. Ponadto powinni zwiększać popyt na bioprodukty przez zamówienia publiczne i przyjąć spójne ramy dla zasad technicznych, zasad bezpieczeństwa i zasad pomocy państwa w celu zapewnienia równych warunków dla bioproduktów.

1.7. EKES uważa, że badania naukowe i innowacje mają kluczowe znaczenie dla rozwoju biogospodarki, która będzie dostosowana do przyszłych wyzwań. Należy zatem dalej prowadzić promowane przez strategię dotyczącą biogospodarki starania na rzecz innowacji, w tym Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Bioprzemysłu (Wspólne Przedsięwzięcie BBI).

1.8. Komitet podkreśla zasadnicze znaczenie kształcenia, usług doradczych, transferu wiedzy i szkoleń dla zadbania o to, by pracownicy i przedsiębiorcy mieli niezbędne informacje i umiejętności. Ludzie powinni być właściwie informowani o biogospodarce i mieć świadomość swoich obowiązków, aby mogli być aktywnymi konsumentami i podejmować zrównoważone decyzje konsumpcyjne.

1.9. EKES podkreśla, że właściwa infrastruktura jest warunkiem wstępnym funkcjonowania biogospodarki i wymaga odpowiedniego finansowania. Potrzebne są wydajne systemy transportowe, aby umożliwić dostęp do surowców i dystrybucję produktów na rynkach.

1.10. EKES zaleca, by UE działała na rzecz ogólnosiękatowego systemu ustalania cen emisji dwutlenku węgla, który byłby neutralnym i skutecznym sposobem promowania biogospodarki i włączania wszystkich podmiotów rynkowych w łagodzenie zmiany klimatu.

1.11. EKES jest przekonany, że zasadnicze znaczenie ma zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w inicjatywy i procesy decyzyjne dotyczące biogospodarki. Podkreśla, że niezbędne jest również zadbanie o to, by przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną odbywało się w sprawiedliwy sposób.

1.12. EKES podkreśla, że tylko przyjęcie podejścia międzysektorowego pozwoli zapewnić sukces zrównoważonej biogospodarki. Dlatego potrzebna jest spójność i koordynacja między różnymi politykami i celami UE. Ważne jest również zapewnienie spójności środków na szczeblu państw członkowskich.

2. Kontekst

2.1. Prezydencja austriacka w Radzie poprosiła EKES o sporządzenie opinii rozpoznawczej w sprawie roli biogospodarki w osiągnięciu unijnych celów klimatycznych i energetycznych oraz celów zrównoważonego rozwoju ONZ. Jednocześnie EKES przygotowuje opinię z inicjatywy własnej w sprawie nowych możliwości dla gospodarki europejskiej, jakie otwiera zrównoważona biogospodarka sprzyjająca włączeniu społecznemu (CCMI/160).

2.2. Komisja Europejska aktualizuje jednocześnie europejską strategię dotyczącą biogospodarki z 2012 r. EKES monitoruje ten proces i z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji. Komisja definiuje biogospodarkę jako „produkcję odnawialnych zasobów biologicznych oraz przekształcanie tych zasobów i strumieni odpadów w produkty o wartości dodanej, takie jak żywność, pasza, bioprodukty i bioenergia”.

2.3. Ogólnie rzecz biorąc, biogospodarka obejmuje zastępowanie paliw i surowców kopalnych bioenergią i biosurowcami. Wiąże się ona z działalnością gospodarczą opartą na produkcji, wydobyciu, przetwarzaniu i wykorzystaniu biologicznych zasobów naturalnych. Kolejnym głównym źródłem zaopatrzenia w surowce mogą być strumienie odpadów, produkty uboczne i pozostałości.

2.4. Rolnictwo, leśnictwo oraz rybołówstwo mają do odegrania kluczową rolę w produkcji biomasy do dalszego wykorzystania. W licznych gałęziach przemysłu (takich jak przemysł leśny, spożywczy, chemiczny, energetyczny, włókienniczy i budowlany) przetwarza się biomasę, w tym surowce wtórne, w towary przeznaczone dla konsumentów lub półprodukty na potrzeby innych przedsiębiorstw. Biogospodarka jest z zasady oparta na rozbudowanych łańcuchach wartości obejmujących transport, handel i inne usługi związane z wyżej wymienionymi rodzajami działalności. Część biogospodarki stanowią ponadto usługi ekosystemowe.

2.5. UE zobowiązała się do ograniczenia swoich emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. o co najmniej 40 % w porównaniu z poziomami z 1990 r.⁽¹⁾, przy czym ustanowiono odrębne cele i zasady dla sektorów objętych i nieobjętych systemem handlu uprawnieniami do emisji. Ponadto do ram na okres do 2030 r. włączono sektor użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (sektor LULUCF), a także wprowadzono wymóg, by sektor ten nie generował emisji netto, lecz przyczyniał się do realizacji celu dotyczącego zwiększenia pochłaniaczy dwutlenku węgla w perspektywie długoterminowej. Odzwierciedla to wymogi art. 4 ust. 1 porozumienia paryskiego, który wzywa do „równowagi między antropogenicznymi emisjami gazów cieplarnianych pochodzącymi ze źródeł i usuwaniem przez pochłaniacze w drugiej połowie obecnego wieku”⁽²⁾.

2.6. Zgodnie z unijnymi celami energetycznymi do roku 2030 należy zwiększyć efektywność energetyczną o 32,5 % w porównaniu z prognozami, a udział energii odnawialnej w całym koszyku energetycznym ma sięgnąć 32 %, przy czym oba te cele stanowią wspólny cel unijny, a nie cele dla poszczególnych państw członkowskich⁽³⁾.

2.7. 17 celów zrównoważonego rozwoju ONZ obejmuje różne aspekty napotykanymi na świecie wyzwań gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Żaden cel zrównoważonego rozwoju nie skupia się konkretnie na biogospodarce, ale wiąże się ona z wieloma tymi celami.

3. Wkład biogospodarki w osiągnięcie unijnych celów klimatycznych i energetycznych

3.1. Doprowadzenie do neutralności emisyjnej to ogromne wyzwanie, które wymaga znacznej redukcji emisji, a także zwiększenia składowania dwutlenku węgla. Kluczowym elementem jest tu zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych opartych na biomase.

3.2. Biogospodarka przyczynia się do łagodzenia zmiany klimatu przez kilka mechanizmów: sekwestrację dwutlenku węgla z atmosfery w biomase w procesie fotosyntezy, przechowywanie węgla w bioproduktach oraz zastępowanie surowców i produktów opartych na paliwach kopalnych biosurowcami i bioproduktami.

3.2.1. Aby absorpcja CO₂ była skuteczna, niezbędny jest zrównoważony przyrost biomasy. Aktywna i zrównoważona gospodarka leśna to kluczowy element prowadzący do osiągnięcia celów klimatycznych (co zostało już podkreślone w opinii NAT/655⁽⁴⁾ w sprawie wpływu polityki klimatyczno-energetycznej i w opinii NAT/696⁽⁵⁾ w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego i sektora LULUCF). 1 m³ drewna wychwytuje około 1000 kg CO₂. Jako że biomasa ma zdolność pochłaniania CO₂ tylko w fazie wzrostu, bardzo ważne jest, by nie ustalać ograniczeń regulujących użytkowanie lasów, pod warunkiem że współczynnik pozyskania drewna nie przekracza współczynnika ponownego sadzenia i przyrostu lasów oraz że przestrzega się zasad zrównoważonej gospodarki leśnej.

3.2.2. Istnieje kilka rodzajów bioproduktów i opracowywane są kolejne. W produktach tego typu może być składowany dwutlenek węgla, dzięki czemu nie gromadzi się on w atmosferze. Trwałe wyroby z drewna, takie jak budynki i wysokiej jakości meble, to najbardziej wydajny sposób składowania dwutlenku węgla. Bioprodukty przeznaczone do krótkotrwałego użytku, jeśli poddaje się je recyklingowi, także nie uwalniają zawartego w nich węgla. Co więcej, po zakończeniu eksploatacji bioprodukty można wykorzystać jako źródło bioenergii i zastąpić nimi kopalne źródła energii.

3.3. Bioenergia ma także wkład w osiągnięcie unijnego celu dotyczącego efektywności energetycznej. Dobrymi przykładami są lokalne systemy ciepłownicze i zrównoważona skojarzona gospodarka energetyczna (kogeneracja) w przemyśle. Ponieważ budynki zużywają dużo energii, ich efektywność energetyczna oraz rodzaj wykorzystywanego paliwa są bardzo ważne.

3.4. Kluczową rolę w osiągnięciu celów klimatycznych ma do odegrania transport. Potrzebne są zatem wszelkie środki, które przyczynią się do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, biorąc pod uwagę różne potrzeby i właściwości różnych rodzajów transportu (co podkreślono w kilku opiniach EKES-u, np. TEN/609⁽⁶⁾ w sprawie dekarbonizacji transportu).

⁽¹⁾ Zob. ramy polityki w zakresie klimatu i energii do roku 2030 dostępne na stronie https://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2030_pl.

⁽²⁾ Zob. art. 4 ust. 1 porozumienia paryskiego dostępnego na stronie https://unfccc.int/sites/default/files/paris_agreement_english_.pdf.

⁽³⁾ Zob. oświadczenie Komisji Europejskiej z 19 czerwca 2018 r. dostępne pod adresem http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-18-3997_en.htm.

⁽⁴⁾ Zob. opinia NAT/655 „Wpływ polityki klimatyczno-energetycznej na sektory rolnictwa i leśnictwa” (Dz.U. C 291 z 4.9.2015, s. 1).

⁽⁵⁾ Zob. opinia NAT/656 „Wspólny wysiłek redukcyjny do roku 2030, użytkowanie gruntów, zmiana użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF)” (Dz.U. C 75 z 10.3.2017, s. 103).

⁽⁶⁾ Zob. opinia TEN/609 „Dekarbonizacja transportu” (Dz.U. C 173 z 31.5.2017, s. 55).

3.4.1. Wydaje się, że coraz powszechniejszą tendencją jest elektryfikacja transportu. Żeby uzyskać pozytywny wpływ na klimat, energię elektryczną należy produkować z wykorzystaniem niskoemisyjnych źródeł energii, w tym zrównoważonych źródeł energii opartych na biomasie.

3.4.2. Paliwa kopalne zostały w sektorze transportu częściowo zastąpione zrównoważonymi biopaliwami. Mimo coraz powszechniejszej elektryfikacji samochodów osobowych transport lotniczy, morski, a także drogowy transport ciężarowy i maszyny niefrogowe wciąż są w poważnym stopniu zależne od paliwa. W tym względzie szczególnie obiecujące są zaawansowane biopaliwa.

3.5. Wykorzystywanie bioenergii nie tylko niesie ze sobą korzyści dla klimatu, ale też przyczynia się do zwiększenia dostępności energii i bezpieczeństwa dostaw energii. Bioenergia, przy właściwym gospodarowaniu, odegra zatem ważną rolę w osiągnięciu podstawowych celów wyznaczonych w ramach europejskiej polityki energetycznej.

4. Wkład biogospodarki w osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju

4.1. Cele zrównoważonego rozwoju skłaniają nas do oceny roli biogospodarki z perspektywy nie tylko klimatu i energii, ale także ogólnej sytuacji gospodarczej, społecznej i ekologicznej, z jednoczesnym uwzględnieniem długoterminowej perspektywy globalnej. Biogospodarka jako zjawisko bardzo szerokie jest powiązana z niemal wszystkimi 17 celami zrównoważonego rozwoju. Jednak szczególnie wkład wnosi w działania związane z celami 1, 2, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14 i 15.

4.2. Biogospodarka może generować wzrost gospodarczy i miejsca pracy na obszarach nie tylko miejskich, ale także wiejskich. Dlatego też ma do odegrania istotną rolę w realizacji celu 1 („koniec z ubóstwem”).

4.3. Cel 2 to apel o wyeliminowanie głodu. Biomasa jest ograniczonym zasobem i istnieją powiązania między produkcją żywności, paszy i włókien. Potrzebne jest odpowiedzialne podejście do zrównoważonej biogospodarki, aby umożliwić produkcję wystarczającą dla różnych celów – priorytetem jest dostępność żywności – i zapewnić utrzymanie solidnych ekosystemów. Cele te można osiągnąć stosując zasady zasobooszczędności i obiegu zamkniętego, a także dzięki przechodzeniu na dietę opartą w większym stopniu na warzywach.

4.4. Zrównoważona biogospodarka przyczynia się do realizacji celu 6 („czysta woda i warunki sanitarne”), np. przez utrzymywanie solidnych ekosystemów leśnych, które są koniecznym warunkiem dostępności czystej wody.

4.5. Cel 7 („czysta i dostępna energia”) jest podstawą biogospodarki. Wykorzystywanie produktów ubocznych i strumieni odpadów zapewnia czystą energię i ogranicza zależność od kopalnych zasobów energii.

4.6. Ogólnie rzecz biorąc, biogospodarka ma istotną rolę do odegrania w doprowadzaniu do osiągnięcia celów gospodarczych i społecznych. Odgrywa istotną rolę w realizacji celu 8 („wzrost gospodarczy i godna praca”). Ponadto unijna biogospodarka może przyczynić się do znacznego zmniejszenia zależności od importu produktów pochodzenia kopalnego, zwiększając krajową wartość dodaną i wspierając lokalne łańcuchy wartości.

4.7. Cel 9 zakłada znaczne zwiększenie udziału przemysłu w zatrudnieniu i wytwarzaniu PKB, a także wprowadzenie zrównoważonego rozwoju przemysłu, zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów oraz szersze stosowanie czystych i przyjaznych dla środowiska technologii i procesów produkcyjnych. Biogospodarka jest ściśle powiązana ze wszystkimi tymi celami, a zrównoważone wykorzystanie biomasy może umocnić wiodącą pozycję UE w przemyśle. Ma ponadto wielki potencjał, aby wspierać wzrost MŚP i włączanie ich do łańcuchów wartości.

4.8. Biogospodarka może odegrać ważną rolę w realizacji celu 11 („zrównoważone miasta i społeczności”). Idea miast przyjaznych klimatowi⁽⁷⁾ i dobrostanu na obszarach miejskich idzie w parze z rozwiązaniami oferowanymi przez biogospodarkę (np. budownictwo drewniane lub transport niskoemisyjny i systemy lokalnego ogrzewania).

4.9. Biogospodarka może z powodzeniem przyczynić się do realizacji celu 12 („odpowiedzialna konsumpcja i produkcja”). Dzięki optymalizacji wykorzystania surowców, stosowaniu ekoprojektu oraz wytwarzaniu trwałych i nadających się do recyklingu produktów odgrywa znaczącą rolę w przechodzeniu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Niemniej podnoszenie świadomości konsumentów jest uznawane za ważny warunek wstępny podejmowania przez nich przemyślnych i odpowiedzialnych decyzji konsumpcyjnych i wspierania zrównoważonej produkcji.

(7) <http://www.climatesmartcities.org/>

4.10. Biogospodarka może przyczynić się znacząco do złagodzenia globalnej zmiany klimatu, o co apeluje się w celu 13 („działania w dziedzinie klimatu”) i co zostało omówione w punkcie 3 powyżej. Dodatkowo do swych działań wewnętrznych UE może wywierać istotny wpływ w skali światowej, eksportując bioprodukty, rozwiązania w dziedzinie klimatu oraz wiedzę fachową.

4.11. Wreszcie biogospodarka ma wpływ na cel 14 („życie pod wodą”) i cel 15 („życie na lądzie”). W związku z tym centralną ideą biogospodarki musi być odpowiedzialne, skuteczne i zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych.

5. Warunki wstępne rozwoju biogospodarki

5.1. Biogospodarka na wiele sposobów przyczynia się do osiągnięcia zarówno celów klimatycznych i energetycznych, jak i celów zrównoważonego rozwoju, jednak niezbędne są sprzyjające temu warunki. Z jednej strony cele zrównoważonego rozwoju pozytywnie wpływają na warunki konieczne do rozwoju biogospodarki i poprawiają je, z drugiej strony niektóre cele zrównoważonego rozwoju narzucają wymogi, które biogospodarka musi spełniać.

5.2. Niezbędne jest dostosowanie unijnej strategii dotyczącej biogospodarki do nowych rynków, aby – zgodnie z ideami zrównoważonego rozwoju gospodarczego, środowiskowego i społecznego – zapewnić najbardziej sprzyjające warunki dla europejskiej biogospodarki, która rozwija się i wzrasta w bardzo szybkim tempie.

5.3. Przede wszystkim decydenci polityczni muszą promować zrównoważone wytwarzanie i wykorzystywanie biomasy w UE, a unijna polityka rozwoju regionalnego powinna zapewniać wystarczające wsparcie dla rozwoju przedsiębiorstw na obszarach wiejskich. Decydenci muszą również zapewnić stabilne, niezawodne i spójne ramy dla inwestycji w biogospodarkę w całym łańcuchu wartości.

5.4. Decydenci polityczni powinni przyjąć spójne ramy dla zasad technicznych oraz zasad dotyczących bezpieczeństwa i pomocy państwa w celu zapewnienia równych warunków dla bioproduktów. Sektor publiczny odgrywa również ważną rolę w popycie na bioprodukty przez zamówienia publiczne. Takie inicjatywy jak Europejski Tydzień Biogospodarki mogą pomóc w stymulowaniu wprowadzania bioproduktów na rynek i wzajemnym inspirowaniu się twórców różnych projektów.

5.5. Badania naukowe i innowacje mają kluczowe znaczenie dla rozwoju dostosowanej do przyszłych wyzwań biogospodarki, która mogłaby stanowić przewagę konkurencyjną dla UE. Należy to postrzegać w świetle ogromnego potencjału oferowanego przez nowego rodzaju bioprodukty, poczynawszy od tradycyjnej żywności i produktów z włókien po nowe typy materiałów budowlanych i opakowań, tekstyliów oraz chemikaliów i tworzyw sztucznych pochodzenia biologicznego. To samo odnosi się do możliwości związanych z hodowlą roślin i wykorzystywaniem różnych substancji jako surowców dla bioproduktów (np. lignocelulozy, olejów roślinnych, skrobi, cukru, białka).

5.6. Należy dalej prowadzić promowane przez unijną strategię dotyczącą biogospodarki starania na rzecz innowacji, w tym Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Bioprzemysłu⁽⁸⁾. Ważną rolę w promowaniu wykorzystywania wiedzy z myślą o rozwoju biogospodarki powinno również odgrywać Centrum Wiedzy na temat Biogospodarki⁽⁹⁾. Należy również uczynić inicjatywy i programy na rzecz badań i innowacji bardziej atrakcyjnymi dla przedsiębiorstw.

5.7. Kształcenie, usługi doradcze, transfer wiedzy i szkolenia odgrywają kluczową rolę w zagwarantowaniu, by pracownicy i przedsiębiorcy posiadali konieczne informacje i umiejętności, dzięki czemu będzie można wzmocnić zrównoważony charakter istniejących przedsiębiorstw i wykorzystać nowe możliwości w biogospodarce.

5.8. Jednocześnie ludzie powinni być dobrze poinformowani o biogospodarce i świadomi swoich obowiązków, aby mogli być aktywnymi konsumentami i podejmować zrównoważone decyzje konsumpcyjne, z uwzględnieniem różnego stopnia gotowości ludzi w różnym wieku do adaptacji i zmian. W tym celu trzeba organizować kampanie informacyjne, które wzmocnią zaufanie konsumentów do biogospodarki i bioproduktów.

⁽⁸⁾ <https://www.bbi-europe.eu>.

⁽⁹⁾ <https://biobs.jrc.ec.europa.eu>.

5.9. Jednym z podstawowych warunków wstępnych dla rozwoju biogospodarki jest dostęp do surowców. Konieczne jest zatem odpowiednie otoczenie biznesowe w rolnictwie i leśnictwie, by zwiększać dostępność i wykorzystanie biomasy. Zrównoważona gospodarka leśna oraz zrównoważona gospodarka zasobami lądowymi i wodnymi, o którą apeluje się w celach zrównoważonego rozwoju 14 i 15, przyczyniają się w znaczący sposób do zapewnienia bezpieczeństwa dostaw surowców. W tym kontekście należy uznać i wspierać istniejące w UE legislacyjne i nielegislacyjne ramy rozwoju zrównoważonych i odnawialnych surowców. Do zapewnienia dostępności biomasy przyczynia się także coraz częstsze wykorzystywanie strumieni produktów ubocznych i pozostałości jako surowców przeznaczonych do nowych zastosowań. W przypadku niewielkich struktur ważną rolę mogą odgrywać spółdzielnie i organizacje producentów.

5.10. Właściwa infrastruktura fizyczna jest kolejnym warunkiem wstępным dla rozwoju biogospodarki, a do tego potrzebne jest odpowiednie finansowanie energii, transportu i infrastruktury cyfrowej. Wydajne systemy transportowe mają kluczowe znaczenie dla umożliwienia dostępu do surowców i dystrybucji produktów na rynkach.

5.11. W odniesieniu do globalnych rynków biogospodarka ściśle wiąże się z celem 17, który dotyczy wzmocnienia globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Cel ten dotyczy promowania powszechnego, opartego na zasadach, otwartego, niedyskryminującego i sprawiedliwego wielostronnego systemu handlowego w ramach Światowej Organizacji Handlu. Jest on ważny dla handlu wytworzonymi w biogospodarce produktami rolnymi i przemysłowymi. Jednocześnie należy nasilić współpracę wzdłuż regionalnych łańcuchów wartości, aby wspierać rozwój regionalny.

5.12. Aby stymulować rozwój biogospodarki w sposób neutralny, UE powinna dążyć do stworzenia ogólnowiatowego systemu ustalania cen emisji dwutlenku węgla, który obejmowałby wszystkie podmioty rynkowe i stwarzał im równe warunki działania.

5.13. W staraniach o zacieśnienie w społeczeństwie współpracy między różnymi podmiotami oraz poprawę powszechnej świadomości w zakresie zrównoważonej biogospodarki zasadnicze znaczenie ma włączenie społeczeństwa obywatelskiego do struktur inicjatyw związanych z biogospodarką oraz procesów podejmowania decyzji.

5.14. Chociaż przejście na gospodarkę niskoemisyjną i charakteryzującą się obiegiem zamkniętym stanowi ogromne wyzwanie i wymaga głębokich zmian strukturalnych w zakresie powiązanych miejsc pracy, ważne jest zadbanie o to, by transformacja ta przebiegała w sposób sprawiedliwy.

5.15. Tylko przyjęcie podejścia międzysektorowego pozwoli zapewnić sukces zrównoważonej biogospodarki. Konieczna jest w związku z tym spójność i koordynacja między różnymi unijnymi strategiami politycznymi i celami, szczególnie w odniesieniu do klimatu, środowiska, żywności, rolnictwa, leśnictwa, przemysłu, energii, gospodarki o obiegu zamkniętym oraz badań naukowych i innowacji. W tym celu należy na szczeblu przewodniczącego Komisji utworzyć i wspierać wielostronną grupę wysokiego szczebla do spraw zrównoważonej biogospodarki.

5.16. Postępy w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju są mierzone i monitorowane za pomocą 232 wskaźników. Są wśród nich wskaźniki dotyczące klimatu i energii, ale nie istnieje konkretny wskaźnik dotyczący biogospodarki. Komisja powinna zatem opracować najbardziej właściwe w tym kontekście wskaźniki, by uzyskać realistyczny i kompletny obraz rozwoju biogospodarki UE.

Bruksela, dnia 19 września 2018 r.

Luca JAHIER
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego